

# PRZEGLĄD KUPIECKI

CENA ABONAMENTU:

Abonament roczny . . . 60 K  
 " półroczny . . . 30 K  
 " kwartalny . . . 15 K  
 Cena numeru wydawnicz. 1-40 K  
 Cena ogłoszeń wedle umowy

Redakcja i Administracja:

Kraków, Grodzka 43

TELEFON Nr. 3267

Wychodzi raz w tygodniu

Godziny urzędowe Redakcji  
od 6-7% wieczorem

Rok II.

Kraków, dnia 3 stycznia 1920

Nr. 1

W niedzielę, dnia 4 stycznia 1920 odbędzie się w lokalu krakowskiego Stowarzyszenia kupców przy ul. Grodzkiej 43

## ODCZYT

p. Dra Br. Joseferta, sekretarza Izby handlowej w Krakowie p. t.:

**Projekt ustawy przeciw lichwie i spekulacji.**

(Ciąg dalszy.)

Początek o godzinie 4 popołudniu.

## Przeciw lichwie i spekulacji!

Drożynę i braki wywołane wskutek blokady zewnętrznej ma się usunąć za pomocą drakońskich ustaw przeciw lichwie i spekulacji. Tak to rozumowano w Wiedniu od początku wojny; to było jasnym, b. mężom stanu z nad Dunaju, którzy wydali ustawę z dnia 24 marca 1917 roku. Czy drożyna ustala wskutek oskarżeń kilku lub kilkunastu osobników, dziś chyba każdy na swojej skórze odczuł.

Drożyna została wywołana wskutek zmniejszenia podaży; na targach było mało i coraz mniej żywności i towarów wskutek zmniejszenia produkcji.

Produkcję ograniczała względnie wzbraniała wojskowość.

Wydajność pracy zmniejszyła się wskutek złego odżywiania się lub braku zdrowych i zdolnych rąk roboczych, których dla swoich celów ujarzmiła wojskowość.

Wszelkie zasoby towarów i żywności zabierało państwo, które ustanowiło „centrale”. Centrale miały sprawiedliwie rozdzielać zabrane towary kupcom, między konsumentów, a gdy niesprawiedliwie rządziły, następiała klęska głodu. Głód jest najgorszym doradcą. Ludzie szukali żywności i towarów, a nie znajdując ich w centralach, kupowali po cenach wyższych po za ustawowo nominowanymi centralami. Ceny ustalone przez centrale, krzywdziły producentów przemysłowych i rolnych.

Producenci sprzedawali zatem po wyższych cenach ludności, zamiast zdać się na łaskę rekwinującego molochu wojskowego lub central.

Tu mamy początek lichwy, z powodu braków i ograniczeń. Wszyscy wiemy, że centrale i jej urzędnicy, wojskowość w swoich intendaturach i urzędnikach nie straciły przy swojej gospodarce rabunkowej.

Zniszczono ludność; paragrafy martwe nie żywiły głodnych, nie ubierały nagich i obdarłych.

Ustawami drakońskimi, odpędzano rzetelne elementy od czynności handlowych i przemysłowych. Pozostały jedynie szakale i hyjeny, które na osłabiony organizm ludu napadały przez skupywanie resztek żywności i artykułów pierwszej potrzeby.

Zarząd wojskowy, ustawy wyjątkowe, ograniczenie ruchu osobistego i transportowego, sądy i urzędy przeciw lichwiarzom zabrały się do walki przeciw tym szakalom. I rzecz dziś już wszystkim jasna. Szakale z zwyciężyły, i tak długo będą niszczyć soki żywotne ludu, dopóty będzie brak surowców, produktów rolnych i przemysłowych, dopóty rząd będzie stwarzał ograniczenia.

Dla szakali bowiem nie ma ograniczenia, bo oni znają sposób, jak się daje łapówkę. Ograniczenia istnieją tylko dla tych codziennych, pilnych i pracowitych, spokojnych młotów roboczych (kupców lub przemysłowców), którzy walczą o swój byt codzienny wśród społeczeństwa, a które uważa każdego kupca jako tego, który stworzył drożynę i lichwę.

Rozumny człowiek tego nie mówi, lecz demagog, bezmyślny agitator, brukowy pismak. Najłatwiej jest znaleźć swą ofiarę wśród kupiectwa i wskazać nań jako lichwiarza i paskarza.

Ale co demagogowi wolno mówić wobec bezkrytycznej głodnej masy, tego czynić nie wolno Sejmowi, o ile się ma wydać ustawę, któraby chroniła lud od wyzysku, lichwy i spekulacji. Poseł i wiceminister obecny p. Grządzielski wniósł projekt na Sejm konstytucyjny przeciw lichwie i spekulacji, ale nie zadał p. Grządzielski sobie trochę trudu zastanowienia się, że zarządzeniem jakie ta ustawa ma ustalić, zniszczy on rzetelny element przemysłowy.

wy i handlowy, a temsamem drożyzny nie zmniejszy. My już dziś powiedzieć możemy, na mocy dotychczasowych spostrzeżeń i doświadczeń, że te nowe ograniczenia zmniejszą podaż i produkcję, drożyzna się nie zmniejszy, owszem się spotęguje. W jakim celu ma rzetelny kupiec lub przemysłowiec dziś cały swój kapitał angażować w swoich czynnościach, skoro kontrolować, oskarżać, sądzić, ba nawet pozbawić go życia, majątku lub czci może organ rządu — urzędnik lub sędzia. Porządni ludzie zawsze respektowali ustawy, a dla złych są ustawy martwą literą, ich zupełnie nie obowiązują.

Poseł Grządzielski nożycami wyciął ustawę o lichwie z dnia 24 marca 1917 roku, co tylko było i stworzył aż sześćdziesiąt artykułów.

Wszystkie ustawy zasadnicze o prawach człowieka przekreślił, i jest pewnym, że szubienica usunie lichwę i spekulację.

Myli się ten kodifikator; prawom ekonomicznej społecznej nie rozkazuje się paragrafami. By usunąć drożyznę, musi być wolność handlowa, musi się posiadać wartościowy znak pieniężny, musi być możność konkurencyjna, musi być ułatwienie w sprowadzaniu towarów z zagranicy.

Lud ma już to w swoim instynkcie, że nie kupuje tam, gdzie jest drogo, lecz tam gdzie jest tanio.

Podłoże lichwy trzeba zniszczyć, przez zniesienie: wszystkich central, urzędów zakupu, wszystkich monopolów i urzędów przywozu i wywozu. Te urządzenia w młodej Państwie Polskiem spowodowały w ostatnich miesiącach, szaczenie miliardowe i niebywałą drożyznę.

Że to nie jest pustym frazesem, stwierdzimy na jednym fakcie. Od lipca 1919 brak u nas cukru. Czesi chcieli zamienić naftę na cukier. Rząd Paderewskiego miał górne, idealne plany. Naftę nie dał za cukier. Każdą transakcję o przywóz cukru do nas uniemożliwił raz urząd przywozu i wywozu, drugi raz zaś centrala dewiz. Obecnie spowadza się do nas cukier „en masse”, ale już nie po cenie 5—8 kor., jak tego Czesi żądali w lipcu, lecz płaci się obecnie 33—38 koron za 1 kg. Obliczmy tylko różnicę przepłaconą na tym jednym artykule, przez niedorzeczność niefachowych urzędników, a każdy przyznać musi, że gospodarka ta nie jest lepsza, jak ongiś rządu central zbankrutowanej Austrii.

Kajdany i szubienice nie są zachętą dla kupców, którzy za swój towar nie otrzymują wartościowego papieru krajowego, lecz świstek bezwartościowy, którego na rynku światowym nikt przyjąć nie chce.

Stwórz Pan, p. Grządzielski podstawy możliwe dla rzetelnego handlu i przemysłu; daj Pan miastom chleb codzienny, węgiel i mięso po możliwie niskiej cenie, daj pieniądź, który świat przyjmuje za surowiec, to dro-

żyzna zniknie i dla lichwiarzy nie będzie więcej miejsca! Demagogicznymi paragrafami lichwy się nie wypełni, tak samo — jak paragrafami nie wytepieno kradzieży i morderstw!

W dzisiejszych chaotycznych czasach, przy brakach aprowizacyjnych, przy niechęci do pracy mas, należy innych środków użyć jak policję, szubienicę, bo takimi środkami Pan Grządzielski wygłodzonego narodu nie będzie taniej odżywiał.

Już lepsi politycy doczekali się fiaska swoich planów — a nie ma lepszej nadziei dla projektu p. Grządzielskiego, który chce stworzyć ustawę przeciw najsłabszemu obecnie elementowi gospodarczemu przeciw kupiectwu, które walczy o swój chleb codzienny.

Do Sejmu apelujemy, by się nie dał porwać frazesami. Drożyzny ustawami zwalczać nie można — trzeba odbudować produkcję przez obniżenie cen środków codziennego zapotrzebowania, a nie przez represje niesumiennej podżegaczy.

Sądzenia przekroczeń lichwy, paskarstwa i spekulacji nie można zostawić wyłącznie zawodowym sędziom. Najsumienniejszy sędzia nie może dzisiaj znać podłoża produkcji, kalkulacji i wartościowania pieniądza i pracy. Do sądów doraźnych na paskarzy należy też dodać sędziów fachowych.

Warunkiem głównym, który Pan Grządzielski w projekcie opuszcza, jest oznaczenie wysokości zarobkowania, przy artykułach codziennego zapotrzebowania. Warunkiem dalszym i to najważniejszym jest ustalenie kary dla tych osobników, którzy wnoszą bezpodstawnie nieuzasadnione oskarżenia. Lekkomysłne a często złośliwe oskarżenie i pociąganie kupca lub producenta pod pretekst sądu walki z lichwą, przysparza oskarżonemu aż do chwili uwolnienia niepotrzebnych kosztów adwokackich i bezsennych nocy, należy na donosicieli nałożyć surowe kary, tak ciężkie jak te, któremi tak wspaniałomyślnie chcieli obdarzyć swoje ofiary. Dziś, gdy naucono się tak lekko honor drugiego niszczycy, musi istnieć ustawowo zagwarantowana możność ścigania i ukarania oskarżycieli.

## Jeszcze w sprawie rekwiwizcji.

Minął już szczęśliwie okres urzędowania komisji rewizyjnych. Dlatego należy przypatrzeć się sposobowi urzędowania ich. Dalecy jesteśmy posądzać kogo o złą wolę, wiemy, że wszyscy członkowie mieli trudny obowiązek do spełnienia. Chodzi nam tu jednak o wykazanie, że system, którego do wykonania rekwiwizcji użyto był zły i do celu nie doprowadził a co najważniejsze nie spowodził tej szybkiej, korzystnej zmiany w ekwipunku wojskowym, jak to leżało w zamiarach zarządu wojskowego. Sporo czasu

upłynie bowiem, zanim zajęte towary wojskowość odbierze, zanim ich cenę ustali i zanim one do potrzebujących ich żołnierzy się dostaną.

Mimo tej bijącej w oczy prawdy rekwirowano wszystko, co pod rękę wpadło, sukna damskie, bieliznę prywatną, chustki do nosa, futerka damskie itd.

Nie dość na tem. Policja otrzymała rozkaz przeszkodzenia w wynoszeniu i wywożeniu towarów z miasta. I znów rozpoczyna się tu ciekawy sposób urzędowania. Oto policjanci konfiskują u osób spotkanych na ulicy rozmaite rzeczy, które z przedmiotami dla wojska potrzebnymi mają chyba tyle wspólnego, co... pięść z nosem. Np. konfiskuje się bieliznę prywatną, niesioną przez służącą z pralni, konfiskuje się szaliki damskie itd.

Jest to na pozór rzecz błaha i śmieszna, ale w rzeczywistości bardzo smutna i poważna, która powinna być dla władz naszych przestroga na przyszłość, jak nie powinno się czynić.

Twierdzimy bowiem, że tak władzy wojskowej, jak i kupiectwu zaoszczędziłoby się wiele przykrości, gdyby fachowcy powołani do składu komisji ocenili od razu na miejscu czy towary zajęte względnie skonfiskowane dla celów wojskowości się nadają. Znałby ci postaraliby się o zajęcie artykułów rzeczywiście dla wojska potrzebnych, a resztę zwróciliby ich właścicielom. Tak jednak nie jest i stopy rozmaitych towarów zalegają ubikacje w Dowództwie miasta w Krakowie a następnie wędrują do składów w Dąbiu, gdzie napewno długo leżeć będą, zanim władza wojskowa zdecyduje się na ich wydanie.

Podnieść tu musimy jeszcze jedną bardzo ważną okoliczność. Zgłaszającym się do Dowództwa miasta po odbiór niesłusznie skonfiskowanych towarów, poleca się, aby udali się do intendatury, gdzie znów otrzymują odpowiedź, aby udali się do magistratu. Tu zaś oświadcza referent — zupełnie zresztą słusznie — że nie magistrat przeprowadzał rekwizycje lecz komisja z Dowództwa miasta i poleca interesowanym, aby tam się udali. A „szczęśliwcy“ chodzą zatem od Annasza do Kafjasza i tak powstaje błędne koło, świadczące o bezradności i braku orientacji odnośnych czynników rządowych.

Z tym systemem musimy nareszcie zerwać i dlatego domagamy się od władzy wyjaśnienia dokąd mają się właściciele niesłusznie zajętych i skonfiskowanych towarów udać, aby swą własność z powrotem otrzymać.

Leży to zresztą w interesie władz, aby sprawa ta była natychmiast dostatecznie wyjaśniona.

## Dział gospodarczy.

**Uwolnienie od cła.** Dnia 10/1 1920 roku weszło w życie nowa taryfa celną, z d. 4/XI 1919 r.

Przez 3 miesiące od dnia 10/1 1920 do dn. 10/IV wolne są od opłaty celnej:

**A).** Płótna i perkalce bawełniane (10 m<sup>2</sup> do 15 m<sup>2</sup> na 1 kg) wełniane sukna włociańskie (samodziałowe, gumowe, krajki halina) tkaniny 1/2 wełniane, odzieżowe męzkie na osnowie bawełnianej wagi 1 m<sup>2</sup> powyżej 500 gr.

**B).** Ryz, mąka, kasza, stół, ziemniaki, suszone płatki, krajanka mielona i niemielona. Cukier, inleko zgęszczone, mączka mleczna z cukrem lub bez. Marmolady i powidła z owoców i jagód, mięso gotowe, mrożone, wędzone i marynowane, wędliny, szynki, zwierzyna, ptactwo białe, inastó krowie i owcze, karpie i inne świeże ryby, ryby solone, wędzone i suszone, śledzie wędzone i inne artykuły spożywcze (poz. 39 p. 1).

Kości dla nawozów sztucznych, kości palone i węgiel z kości. Superfosfaty mineralne, sadło przetopione, obuwie skórzane, uprząż zwykła robocza. Szkoła taflowe, dęte i lane nieszlifowane do 5 mm. Kalosze, azotan i siarczan, amon, mydło zwyczajne. Łopaty, widły, rydło, motyki, grabie, sapie, oskardy, kilofy, maszyny i narzędzia rolnicze, części maszyn rolniczych. Papier niesafinowany i nieklejony, przedza bawełniana, worki jutowe, płótno surowe liane i grzebne, drelich parcianka. Wszelka bielizna bawełniana zwykła z wyjątkiem batysty, oksfordu i zefiru.

W ciągu roku od 10/1 1920 wolne od cła będą po uprzednim zaciągnięciem opinii komitetu ulg celnych, gotowe pasy rozpędowe używane i sklepane, boraks, kwas siarkowy, łańcuchy stalowe, pasy druciane, kable elektryczne, pilniki, różne narzędzia stalowe (poz. 161 p. 3).

Przybory zecerskie i drukarskie, parowozy, elektrowozy, różne maszyny, lokomobile parowe, turbiny, obrabiarki do metalu, maszyny do przetwarzania i fabrykacji wełny.

Maszyny elektryczne, akumulatory, żarówki, samochody ciężarowe, wozy kolejowe i cysteiny, pasy konopne, bawełniane i z sierci wielbłądziej.

**Rozporządzenie Ministra Skarbu w przedmiocie przyjmowania przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową i przez Kasy Skarbowe wkładów w walucie koronowej.** Wobec zbliżającej się chwili wymiany koron na marki, Rząd wzywa wszystkich posiadaczy koron, którzy mają ich ponad 10.000 koron w jednym reku, o złożenie kwot koronowych, przekraczających normę powyższą, w oddziałach Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej lub w Kasach Skarbowych.

Za złożone korony będzie wydany kwit, opiekujący na korony, na mocy którego posiadacz tego kwitu otrzyma w momencie zamiany koron na marki odpowiednią ilość marek podług kursu, jaki zostanie dla wymiany koron na marki polskie ustanowiony przez Sejm Ustawodawczy, z doliczeniem 5% w stosunku rocznym, licząc od dnia złożenia odnośnej sumy.

Osoby, dla których posiadanie wyższej ilości koron ponad 10.000 jest niezbędne ze względu na wysokość dokonywanych przez nie obrotów pieniężnych, wzywa się do złożenia w Minister-

stwie Skarbu do dnia 5-go stycznia 1920 roku piśmiennej deklaracji o wysokości sumy posiadanych przez nie koron i o wypłatach, jakie je czekają.

Osoby, które w myśl powyższego złożą kwoty koronowe w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej lub w Kasach Skarbowych, mogą w razie potrzeby zastawić odnośny kwit w każdym oddziale Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej; otrzymując zaliczkę aż do wysokości 70 mk. za każdych 100 koron. Zaliczka ta podlega oprocentowaniu w wysokości 5% w stosunku rocznym.

Termin składania zbywających kwot koronowych (zbywających od potrzeby obrotu pieniężnego sum. przewyższających 10.000 koron) zostaje określony: w miastach Warszawie, Łodzi, Lwowie i Krakowie do 5-go stycznia, w innych miastach do 10-go stycznia i w wsiach do 15. stycznia 1920 r. Po upływie tego terminu, wkłady koronowe na wyżej wskazanych warunkach przyjmowane nie będą.

Minister Skarbu *W. Grabski* m. p.

Warszawa, dnia 22-go grudnia 1919 r.

**Towary do odebrania w Gdańku.** Na składach firmy Joh. Ick w Gdańsku, już od blisko 3 miesięcy, leżą następujące towary, przeznaczone dla Polski, a dotychczas nie odebrane przez właścicieli: z okrętu „Shortsville” (przybył 11 IX. 1919) 67 koli podarków pod adresem Rada Gł. Opiek. Warszawa; 1.262 skrzyń herbaty — Lichtenberg; 1.233 koli odzieży — S. Witkowski, Hotel Bristol, Warszawa; 507 koli odzieży S. Witkowski, Hotel Bristol, Warszawa. — Z okrętu „Thala” (przybył 17 IX. 1919) 1.100 skrz. herbaty pod adresem W. Klein, Warszawa; 600 skrzyń mydła — Noe Fels, Warszawa; 750 skrz. mydła — J. Bajla, Warszawa; 1.400 skrzyń mydła — P. Lichtenberg, Łódź; 2.461 skrzyń mydła — Herb. Hoover, Dr Rogen, Warszawa. — Z okrętu „Ashborn” (przybył 18 X. 1919) 1.160 worków ryżu pod adresem Lichtenberg, Łódź; 1.215 skrzyń herbaty — Lichtenberg, Łódź; 830 skrzyń herbaty — J. Bajla, Warszawa; 350 skrz. makaronu — W. Klein, Warszawa; 502 koli art. spoż. — Poland Export Corporation; 2.005 koli art. spoż. — Poland Export Corporation; 592 skrzyń herbaty — Lichtenberg, Łódź; 504 skrz. herbaty — J. Bajla, Warszawa; 334 skrzyń herbaty — W. Klein, Warszawa.

**Nowa skala na rachunki.** Do 20 kor. 2 hal. Od 20—100 kor. 10 hal. — Od 100—1000 kor. 20 hal. — Ponad 1000 kor. 50 hal.

**Położenie na rynku herbaty.** W listopadzie szły ceny wszystkich gatunków indyjskich na rynkach angielskich, w kierunku zniżkowym, choć pomalą, ale stałe. Aukcje były dość ożywione, lecz na obfity podaż był popyt powściągliwy pomimo obniżających się cen. Kupcy byli bardzo ostrożni i pokryli tylko najbardziejniejsze zapotrzebowanie, niechęć popierała tendencję zniżkowej cen. Ceny na ostatnie gatunki herbaty, były bez zmian i spadły nawet w ostatnim tygodniu listopada o d. na lb. Pekkos i Pekkos

Louchong kosztują 1/6 i jeszcze mniej, gatunek pośledni spadł aż do 1/4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Ceny na lepsze gatunki od 1/8 począwszy, w górę, nie były stałe, tylko ceny na rodzaje najprzedniejsze okazywały tendencję stałą z małą tylko odmianą.

Podaż herbaty cejlońskiej była cośkolwiek tańsza i ceny spadły o 1 d. pro lb. Ogółem płacono ceny przeciętne. Za Common leaf płacono 1/4<sup>1</sup>/<sub>2</sub> mniej niż dotychczas.

Herbaty jawańskiej było mało, podczas gdy podaż z Sumatry była znaczniejsza, a ponieważ nie płacono cen żądanych, wycofano kilka ofert.

Z powodu nowych wysokich cen hurtowych, jest handel detaliczny bardzo utrudniony i dla silnej konkurencji można było herbaty nabyć poniżej cen zakupu. Wskutek tego powiększyło się zapotrzebowanie a obniżenie się cen hurtowych o 2—3 d., przyniosło znaczną ulgę dla handlu detalicznego. Importerzy przyczynili się ze swej strony do przywozu tańszego. Ponieważ koszty produkcji się powiększyły o 7—8 d. pro lb., kupcy niechętnie godzą się na obniżenie się cen. Przy końcu listopada przywieziono do Londynu: 31.000 miechów herbaty z Indji, 17.000 miechów z Ceylonu, 4.000 miechów z Jawy. Pekkos pierwszego gatunku notowano 26 XI. po 1/4<sup>3</sup>/<sub>4</sub> do 1/8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> Pekkos, towar uszkodzony 1/5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, do 1/11, Pekko-Souchong 1/4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—1/7, Orange-Pekko rodzaj średni i dobry 1/5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—1/8<sup>1</sup>/<sub>2</sub>. Tegoroczny przywóz do Francji, był w porównaniu do roku 1918 znacznie większy, lecz nie osiągnął cyfry roku 1917.

Japonia najwięcej swojej herbaty wywozi do Ameryki i z powodu licznych zamówień w ostatnim czasie, pomniejszają się zapasy w kraju.

**Z amerykańskiego rynku bawełny.** Zbiory tegoroczne nie są zbyt dobre z powodu znacznych opadów, a jakoś nie zadawała zupełnie. Z Dallas i Teksas donoszą, że banki tamtejsze wypożyczyły niemal wszystkie rezerwy celem sfinansowania znacznych tranzakcji w bawełnie, gdyż ogólnie spodziewa się podwyższenia cen. Popyt na gatunki pośledniejsze jest nieznaczny, natomiast większy na towar dobry. Dążenia banków finansujących, idą w tym kierunku, aby ograniczyć pożyczki i temsamem zmusić spekulantów do sprzedania swych zapasów. Z niektórych okolic nadchodzą wiadomości o ustawicznych opadach, podczas gdy z Arkansas o mroźcach donoszą. W niektórych częściach zbiory są już zafatowane, gdyż popyt na bawełnę pierwszej jakości był ożywiony i ceny przystępne.

Podczas wojny wyrabiały fabryki towar gruby i przechodzą powoli teraz do wyrobów cienkich. Zapasy posiadają tylko fabryki płótna żaglowego i popyt na towary te rośnie z dnia na dzień. Ogromnie dużo zamówień napływa z zagranicy i niższych cen nie należy się spodziewać prędkiej, aż stosunki się zmienią. Popyt na przędzę bawełnianą i drukowane materiały bawełniane, jest również znaczny. Za materiały te płacono jeszcze w marcu 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> c. pro yard a dziś już 19 c. pro yard. Za biały muślin, który kosztował jeszcze na wiosnę 21 c., trzeba teraz już 35 c. pro

yard płacić. Następna konferencja w sprawach przemysłu bawełnianego, odbędzie się w Manchester na wiosnę roku 1921.

**Niemcy zapłacą w przeciągu roku 20 miliardów.** „Telegraphen Kompagnie“ podaje z Nowego Jorku rozmowę z Erzbergerem, który oświadczył, że Niemcy będą w stanie w przeciągu roku zapłacić 20 miliardów odszkodowania wojennego. Suma ta składa się z poszczególnych wagonów i materiałów kolejowych, oraz z materiałów rolniczych, których Niemcy muszą dostarczyć. Następnie będą musiały Niemcy dostarczyć węgla, benzolu i produktów chemicznych. Na pytanie, ile papierowych pieniędzy kursuje w Niemczech, odpowiedział Erzberger, że 24 miliardy.

**Anglja za federacją naddunajską.** „Corriere dela Serra“ donosi z Paryża, że na posiedzeniu Rady najwyższej, postawiła delegacja angielska wnioski, zmierzające do utworzenia związku cłowego, między państwami b. monarchji austriacko-węgierskiej. Prezydent ministrów Clemenceau, który nie mógł być obecny do końca, zaproponował, aby nad tym wnioskiem obradowano na najbliższym posiedzeniu w jego obecności. „Corriere dela Serra“ występuje ostro przeciw utworzeniu federacji naddunajskiej.

**Podjęcie komunikacji kolejowej w Austrii.** Sekretarz stanu Paul, zaprzeczył wiadomości, jakoby zastanowienie ruchu kolejowego miało trwać po Nowym Roku. Dnia 31 grudnia odbyła się we Wiedniu konferencja misji zagranicznych i dyrektorów kolei żelaznych celem zadecydowania o dalszym ruchu pociągów.

**Taryfa pocztowa.** Opłata pocztowa wynosi: w Galicji w koronach w Król. Pol. w markach:

Za listy zwykłe do 20 gramów	—25
Za każde dalsze 20 gramów	—15
dopuszczalne do 250 gramów	1'45
Za kartki zwykłe lub z widokiem	—15
Za druki do 50 gramów	—10
za każde dalsze 50 gramów	—05
dopuszczalne do 1000 gr. = 1 kg	1'05
Za próbki do 250 gramów	—25
za każde dalsze 250 gramów	—25
dopuszczalne do 1000 gr. = 1 kg	1'—
Za polecane kartki, listy, druki lub próbki, oprócz zwykłej należytości, jak powyżej podane	—25
Za listy, kartki, druki i próbki, wysłane poza granicę Polski opłaca się podwójną należytość, jak powyżej podane.	
Za listy pieniężne i wartościowe do 20 gr i wartości do 100 kor.	1'—
za każde dalsze 20 gr	—15
i za każde dalsze 100 kor.	—20
Za listy pieniężne do 10 kor.	—40
ponad 10 kor do 100 kor.	—70
za każde dalsze 100 kor.	—20
dopuszczalne do 1000 kor. na jednym przekazie	2'50
Formularz przekazu kosztuje	—05
Za paczki pocztowe do 5 kg	2'—

za każdy dalszy kilogram	1'—
dopuszczalne do 10 kg, za które opłata wynosi	7'—
Adres przesyłkowy kosztuje	—15
Za telegramy w obrębie Rzeczypospolitej polskiej najmniej 10 słów	2'—
za każde dalsze słowo	—20
Za granicę najmniej 6 słów:	
do Anglii za każde słowo	2'10
do niem. Austrii	—75
do Belgii	1'80
do Czech	—75
do Danii	3'—
do Francji	1'35
do Holandji	2'70
do Jugostawji	—90
do Niemiec	—50
do Norwegji	3'—
do Rumunji	1'50
do Szwajcarii	1'20
do Szwecji	3'15
do Węgier	—90
do Włoch	1'50
do Stanów Zjednoczonych	10'50
do Ameryki północnej	18'—
Blankiet telegraficzny kosztuje	—05

## KRONIKA.

**W sprawie zakazu wypieku ciast** — zwróciło się Krakowskie Stowarzyszenie Kupców do Prezydjum Magistratu w Krakowie, z memorandumem następującej treści:

Do

**Świętnego Prezydjum Magistratu**  
stoł. miasta Krakowa.

W myśl rozporządzenia Magistratu, zakazany został wyrób i sprzedaż wszelkich ciastek z mąki pszennej, żytniej itp. od dnia 1 stycznia 1920 r., a to pod rygorem ciężkich kar. — W skutek tego zakazu sprzedawania i wypieku po 1 stycznia 1920 r. są kupcy narażeni na wielkie straty, gdyż wprost niemożliwym jest przeprowadzić całkowite wysprzedanie zapasu ciastek w tak krótkim terminie. Kupcom nie pozostaje nic więc innego, jak w dniu 1 stycznia 1920 r. cały pozostały zapas wyrzucić, lub przez dalsze sprzedawanie takowego, narazić się na dotkliwe kary, rozporządzeniem przewidziane.

Kupcy zostali rozporządzeniem tym zaskoczeni niespodzianie, tak, że w przedmienu ogłoszenia zakazu zakupili dużo ciastek, dla których obecnie żadnego zbytu by nie mieli.

Krakowskie Stowarzyszenie Kupców zwraca się przeto do Świętnego Prezydjum z usilną prośbą o prolongatę wydanego rozporządzenia i zezwolenie na wysprzedanie fabrycznych ciastek — nabytych przez kupców przed d. 25/XII 1919 — aż do końca stycznia 1920 r.

Krakowskie Stowarzyszenie Kupców.

H. Rimler, prezes

H. Schenker, sekretarz.

W sprawie rekwizycji otrzymał Wydział Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców na skutek swej interwencji w D. O. G. i wniesionego memoriału zawiadomienie od władzy wojskowej, że do Komisji rekwizycyjnych nie mogą być powołani przedstawiciele kupców, ponieważ tego nie przewidują rozporządzenia, na podstawie których rekwizycja zarządzona została. Natomiast w skład Komisji szacunkowych wchodzi przedstawiciele kupiectwa i ci będą w razie potrzeby ceny towarów ustali. Równocześnie odniosło się D. O. G. do magistratu z wnioskiem o zniesienie zakazu obrotu towarami ekwipunkowemi.

Celem bliższego poinformowania się o stanie rzeczy, udał się wiceprezes Stowarzyszenia p. r. Schechter do magistratu, gdzie referent oświadczył, że gdyby kupiec czuł się pokrzywdzony z powodu ceny ustalonej przez wojskowość za rekwizowane towary, natenczas może odwołać się do Komisji szacunkowej, w skład której wchodzi przedstawiciele handlu, przemysłu i rzemiosła a Komisja ta ceny zajętych towarów ustali.

Sprawa zakazu obrotu towarami zgłoszeniem ma się tak, że zakaz ten z dniem 20 grudnia ustał i od tego czasu wolno towary zgłoszone ale nie zajęte sprzedawać. Nie wolno zatem sprzedawać towarów przez komisje rekwizycyjne zajętych. W każdym razie leży w interesie kupców, aby przy spieszności większej ilości towarów zgłoszonych notowali, kiedy i komu je sprzedali.

**Walne Zgromadzenie członków Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców.** W ubiegłym czwartek odbyło się doroczne Walne Zgromadzenie członków Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców. W zastępstwie chorego prezesa p. r. Rimlera przewodniczył obradom wiceprezes p. r. Schechter, który w zagajeniu powitał przybyłych a następnie poświęcił wspomnienie zmarłym członkom Stowarzyszenia bl. p. Wilhelmowi Obelesowi, Chaimowi Schenkerowi, Markusowi Sarze Broder. Pamięć ich uczcili zgromadzeni przez powstanie.

Następnie dał sekretarz p. Schenker sprawozdanie z działalności wydziału za ubiegły rok

administracyjny i przedstawił prace oczekujące nowy wydział. Są niemi: utworzenie banku kupieckiego, nabycie własnego domu i uzyskanie własnej reprezentacji we wszystkich sferach autonomicznych.

Sprawozdanie to przyjęli zgromadzeni do wiadomości i obdarzyli mową oklaskami.

Po sprawozdaniu skarbnika p. Marguliesia i członka komisji kontrolującej p. Nadla wywiązała się nadzwyczaj żywa dyskusja, po której na wniosek p. Nadla uchwalono wydziałowi jednomyślnie wotum zaufania.

Przy następnie odbytych wyborach weszli w miejsce wylosowanych, następujący członkowie do wydziału: Eder (ponownie), Fromowicz, Halter (ponownie), Margulies (ponownie), Pfeiffer (ponownie), Rosenblum (ponownie) i Reich.

**NADEŚLANE.**  
Za ten dział Redakcja nie odpowiada.

Szanowna Redakcjo!

Wczytawszy w numerze Sz. Piśmiã z 20 bm., że firma spedycyjna H. Mendelsohn i Ska oświadczyła kategorięcznie, że wszelkie spory między nią a członkami Stowarzyszenia wynikłe w sądzie polubownym naszego Stowarzyszenia załatwi, a Sz. Redakcja fakt ten z zadowoleniem do wiadomości przyjęła i firmę Mendelsohn czytelnikom swoim poleciła, proszę przeto w tej drodze firmę H. Mendelsohn i Ska, aby swemu oświadczeniu zadość uczynić raczyła i moją sprawę wlokącą się już od 2 miesięcy, załatwiła. W przeciwnym razie zastzegam sobie opublikowanie całej sprawy w najbliższym numerze.

Z szacunkiem Zygmunt Reich.

**Na fundusz prasowy „Przeгляdu Kupieckiego“ złożyli:** (Ciąg dalszy.) Margulies L. 300.—, K, Messer S. 200.—, Mühlstein B. 250.—, Mayer H. 150.—, Markowitz 50.—, Morgenbesser P. 200.—, Monderer i Ehrlich 200.—, Monderer F. 100.—, Mikołajewicz H. 300.—, Minder A. 100.—, Monderer Abr. 50.—, Medan B. 50.—, Mannheim M. 250.—, Dr Merz Ludwik 500.—, Majerhof 50.—, Mehl Salomon 50.—.

# „IMPEX“

Handlowa Spółka  
Akcyjna

# Kraków

Lokal biura: Dietla 97, Telefon 393

Lokal towarowy: Stradom 6

poleca: \*

wielki wybór zefirów, flaneli, barchanów, klotów, wełn, kretonów meblowych oraz przyborów podszewkowych.

➡ Sprzedaż hurtowna! ➡

# Hurtownia Perfumerji

poleca wszelkie artykuły w zakres kosmetyki wchodzące, jak: pasty do zębów, kremy do twarzy, pudry, wodę kolońską, brylantową, wody toaletowe, mydła toaletowe i do golenia po cenach fabrycznych.

**Maks Sandwirth, Kraków, ul. Dietlowska 40**

## PASTY DO OBUWIA MARKI „SELTA”

najlepszej i prawdziwej terpentynowej, przedwojennej, w pudełkach elegancko opakowanych, jakoteż

## FARBY DO MALOWANIA

t. zw. „Goldecker” i niebieskich farbek do wapna, jakoteż innych różnych farb do malowania, prania i nieszkodliwych do fabrykacji cukierków, likierów i t. p. dostarcza wprost z fabryki **Dom handlowy Dawid Rettig, Kraków, ul. Dietla L. 57. Nr. telefonu 3433. Adres telegr. „Derettig”.**

**Rutynowany handlowiec** z działu towarów korzennych, chemikalji itp. poszukiwany jako współpracownik za wysokim wynagrodzeniem do większego przedsiębiorstwa handlowego (tow. akc.). Zgłoszenia pisemne pod „W. 32” do Administracji „Przeгляdu kupieckiego”, Kraków, Grodzka 43.

# W. Bujański

Kraków, Hotel Dreźnieński — Telef. 19

## Biuro Spedycyjne i Kantor Wymiany

**DZIAŁ SPEDYCYJNY:** załatwia wszelkie transakcje wchodzące w zakres spedycji. — **DZIAŁ BANKOWY:** kupuje i sprzedaje waluty zagraniczne i papiery wartościowe oraz przyjmuje zlecenia giełdowe.

## BIURO TECHNICZNE Inż. JÓZEF WEINGRÜN

Telefon 2145

KRAKÓW, GROBLE 17.

Telefon 2145

Dostarcza: **pasy** popędowe, **gurty** konopne, **plachty** i **węże** parciane, **siekiry** i **piły** poprzeczne, **piły** trackie do gatru i cyrkularek, **łukowe** i **taśmowe**, **tarce** szmirglowe, **pilniki**, **kilofy**, **łopaty** i **rydle**, **rafy** do szutru, **młoty** i **młotki** szutrowe, **oleje**, **smary** i **smarownice**, oraz różne **przybory techniczne**. Łamacz kamieni i **kompletne szutrownie**, **betoniarki**, **formy** i **maszyny** do wyrobów betonowych, **windy** i **wyciągi** budowlane i **montażowe**, **lokomobile** parowe i benzynowe, **gontówki**, wszelkie **maszyny** do obróbki drzewa, **walce** drogowe parowe i benzynowe, oraz inne **urządzenia robocze i popędowe**.

# Polski Glob

Towarzystwo transportowo-handlowe, patronowane przez Bank hipoteczny w Krakowie. — Filje: Lwów, Szczakowa, Granica, Nadbrzezie, Wiedeń, Braiła (Rumunia). — Zastępstwa we wszystkich stacjach granicznych oraz większych miastach Polski i zagranicznych. — **Oddział spedycyjny:** ul. Andrzeja Potockiego 3, telefon 58. Przyjmuje wszelkie zlecenia, wchodzące w zakres spedycyjski. Własne składy towarowe. **Oddział handlowo-techniczny:** artykuły dla instalacji elektrotechn., samochody, maszyny dla różnych gałęzi przemysłu itp.

## Związek gospodarczy

Stow. z ogr. por.

w Krakowie, ulica Meiselsa 20

zakupuje  
wszelkie artykuły  
spożywcze  
i uprasza o oferty

## Główny skład intek

i bibulek cygaretowych

**Jakób KURLAND**

w Tarnowie

# C. RIMLER

Fabryka

parasoli i parasolek

w Krakowie, ul. Grodzka l. 12

Telefon Nr. 2093.

## MAXYMILIAN NEUMANN

Biurowe techniczne

Kraków, ul. Wielopole 22.

Skład artykułów  
technicznych

uszczelniacze asbestowe,  
grafitowe, konopne; płyty  
gumowe i na wysokie ciś-  
nienie; węże gumowe i ko-  
nopne; pasy z włósnienia  
wielbłądów, konopne i gu-  
mowe; motory i wszelki  
materiał instalacyjny.

Miejsce zarezerwowane  
dla firmy Bracia Rol-  
niccy, Kraków, ul. św.  
Jana 3. Telefon 2303.

## Wszystkich dzielnych fachowców

wzywamy do współpracy w  
organie, aby on się stał praw-  
dziwym wyrazem naszych dą-  
żeń i usiłowań.

Celem uniknięcia przerwy  
w wysyłce gazety, prosimy  
o wczesne wznowienie  
:: nie prenumeraty! ::

## Ważne dla Aptek, Droguerji i t. d.

Zawiadamiamy uprzejmie, że objęliśmy generalne zastępstwo na Polskę, znanych z dobroci wyrobów gumowych marki „Sig“ i polecamy po cenach fabrycznych. Poza tem posiadamy na składzie największy wybór artykułów kosmetycznych i gospodarczych po cenach najniższych.

**Dom handlowy J. Leserkiewicz, Kraków, Rynek 11**

Filia: Rzeszów, Rynek 21. Wysyłki na prowincję odwrotnie.

Zarezerwowane  
dla Tow. przewozowego

„PRONTA“

Spółka z ogr. odp.

Kraków, Hotel Royal

## Sprzedaż Obuwia

męskiego, damskiego i dziecięcego  
oraz wielki wybór obuwia luksus.

**Bracia Klein, Kraków, ulica Subicz 3**

Telefon 3513

## Papierni pakunkowego

tekstury, rotacyjnego, drukowego i makulatury w różnych wielkościach i grubościach, w belach i rolach, jakoteż przykrajanego na woreczki, papieru brązowego patentowego, białego, superior, różowego i w innych różnych barwach, dostarcza całymi wagonami wprost z pierwszorzędnych fabryk lub częściowo ze składu

Dom handlowy DAWID RETTIG, Kraków, ul. Dietla 57  
Telefon Nr. 3438. Adres telegraficzny „Derettig“



JÓZEF LEIBLOWICZ  
SKŁAD DENTYSTYCZNY

KRAKÓW LWÓW  
Rynek gł. 11. ul. Ludwika Kubali 3.  
TELEFON 268.

Poleca wszelkie artykuły dentystyczne.  
Kompletne urządzenia gabinetowe i techniczne.  
Szlachetne metale dla celów dentystycznych.